

20

כו' עיו"ש. ובס' יראים כ' דלחכי איצטריך משום דהו"א מתוך שהותרה להכי איצטריך קרא דלברו, וכולהו ס"ל דיו"ט עשה ול"ת, עכ"פ הדין דין אמת דמילה שלא בזמנה ביו"ט אסור מה"ת. ול"ש בהו מתוך.

וי"ש להעיר בזה עפ"ש"כ השימק"ו בכתובות ו' דבמילה איכא משום גזוז וקוצר, וא"כ לפי המבואר בירוש' הובא בתוס' ביצה ג' דאך אשר יאכל לכל נפש הוא מלישה ואילך, א"כ בתולש ותולדה דקוצר לא הותרה ול"ש בזה מתוך כלל, ויש לפלפל בזה וגם בסוגי' דשבת ק"ו במקלקל בחבורה דיליף מדאיצטריך קרא למשרי מילה בשבת ולא יליף ממילה שלא בזמנה שאינו דוחה שויו"ט. ובמק"א הארכתי בזה.

כ"ה נדחה מילה שלא בזמנה לדין ביו"ט שני, דהא הוי י"ד הרבנן במקום מצוה דאורייתא, אלא ודאי דהחמירו בו חכמים כדי דלא אתי לזולזלי בו עכ"ד.

י"ה י"הני על כתר דבדאי מילה שלא בזמנה אסור מה"ת, וכמבואר בשבת כ"ד ע"ב דרבא יליף בברו ולא מילה שלא בזמנה דאתי מק"ו, וכן בשבת י"ג מנא ה"מ כו', ובדאי למאן דיליף מלברו הוא גזי"ה, ג"ג גם לרב אשי דס"ל דהוי עשה ולא תעשה ואין עשה י"ה ל"ת ועשה, עכ"ל כיון דל"ה רק צורך מצוה ל"ש ב' מתוך וכמ"ש"כ התוס' שם בשרפת קדשים ותרומה. י"ה בפי' רבנו נסים גאון דמפרש ולא מילה שלא בזמנה י"ה בק"ו הוא מק"ח דעשיית אוכל נפש שהוא רשות

סימן ס

לחכם אחד [בענין הדלקת האלקטרי' בשבת ויו"ט]

ד"ר תציד

מוכח עפ"י הרמ"ה בסנהדרין דגם אם בסיכוכ הכפתור מסיר הגשר שכן שני החוטמים והם מתחברים מאליהם הוי מלאכת הבערה בידים דהוי כח ראשון, מפלפל בענין נרמא כמלאכת שבת ומסתפק דגם כהכשרת אלקטרי ע"י נרמא ח"ל דהוי חיוב תורה.

ל"ה בקשתו לברר בהירוחן שלו אדות הנדפס שם בנוגע לאלקטרי' (לחשמל) בשבת הנה כבר נתפשטה הוראה י"אסור בכל תפוצות ישראל וכן פסק הגר"י שמעלקיש ז"ל בחבורו בית יצחק, דהוי אב מלאכה וחייב משום מבעיר י"כבה וע"י בית יצחק חיוב ח"ב ס"י ל"א ובהשמטות שם י"חלק א' ס"י ק"פ ובכמה ספרים, ומה שיש לדון ולהתווכח ביה אין כדאי שיבאו הדברים בירוחן, אשר יתפרסמו י"דברים בוכוחים שונים, ויכול להיות למכשול הרבים. י"בש"ת שאלת דוד להגאון מאוה"ג ר' דוד מקארלין ז"ל בשו"ת אור"ח ס"י ה' כתב בסוף התשובה בזה"ל: אבל ה"ס לו להדפיס דברי במ"ע כי אנכי מעולם מתרחק מזה י"כו והשנית אנחנו כעת במקום מים הרעים והתלמידים י"חשו וימותו כי עמי מקלו יגיד לו כל המיקל כו' ואיני יוצא שיתחלל שם שמים שיקילו הרבה יותר מאשר נכון ע"פ הדין עכ"ד.

י"ה ששלח אלי העתקת מכתב גדול אחד הנדפס בעתון ירחי בית ועד לחכמים מגיו יארק תרס"ג ע"ד הדלקת אור אלקטרי' ביו"ט שמתיר, היינו רק ביו"ט וס"ל דאין זה מוליד, וצריך זה לסניף שהוא גרמא, אבל לא עלה על הדעת להקל בשבת וגם בדין יו"ט אין הלכה כמותו.

והנה בעיקר הדבר שמבארים בהירוחן אופן הדלקת האלקטרי' שבטרם הכנסו לתוך הזכוכית הפסק יש בו וכו' וכשמסבב את הגלגל נעשה צפוי קצר זה מעין גשר שהזרם עובר עליו, ולפי"ז יש לדון דבסכוכו להכפתור שבתוך

המעריך אינו אלא גרמא בעלמא ודמי להא דא"ר בסנהדרין ע"ז ע"ב זרק חץ ותריס בידו ובא אחר ונטלו ואפילו הוא קדם ונטלו פטור דבעידנא דשדי ב' מיפסק פסיקי' גירי, הרי קמן דהמסלק את התריס המעכב את החץ שלא יגש אליו אע"ג דבסלוקו זה מכשיר הוא את החץ שיהרוג או יזיק מ"מ אין להמסלק הזה דין מזיק בידים זרק גרמא עלמא, וה"נ לענין שבת הוי גרמא. זהו תו"ד. ואני שאלתי לאומן עלקטראטעכניק והראה לי אופן תכנית המכונה הנעבדת פה בסכוכ הכפתור שבתוך המעריך לבר שמסיר הגשר מחבר עם זה גם החוטין באופן שבסכוכ הכפתור מחבר את החוטים ממש ועושה הבערה בידים. אך אמר לי שאפשר להכין מכונה כזו שע"י הסרת הגשר יחברו החוטים מאליהם ע"י כלי צירוף (ספראנוזינקע) אחר ובאופן זה יהי חבור נעשה מאלי ע"י הכלי צירוף.

אולם גם באופן זה נראה למאי דמבואר בש"ס בסנהדרין שם [דף ע"ז] האי מאן דכפת' לחבר' ואשקיל עלי' בידקא דמיא גירי דיד' ניהו ומיחייב, ובח"י הרמ"ה שם כתב ואי קשיא לך מכדי הכא לאו בדאזלי מכו עסקינן אלא כגון שה' דבר מפסיק בין המים ובינו ונטלו ונמצאו המים באין עליו מאליהן ואמאי מחייב הא לאו כחו הוא ותו מאי שנא מדרכה דאמר זרק בו חץ ותריס בידו ובא זה ונטלו ואפילו הוא קדם ונטלו פטור דבעידנא דשדי מפסק פסיקי' גירי' אלמא אע"ג דקא שקיל ל' לההוא מידעם דהוה מפסיק ביני' ובין גירי דשדי ב' פטור וכ"ש הכא דהני גירי לאו מכחו קא אזלי ואמאי מחייב לא תקשי דאלו התם כי סלקי' לתריס מיקמי דנימטי גירא לגבי' הוא דסליקי' דאי לבתר דמטא לגבי' תריס אע"ג דהוי מסלק ל' לתריס תו לא הוי אזיל גירא טפי ולא הוי מיקטל, אלא ודאי ע"כ בדסלקי' מקמי דנימטי לגבי' ואמטו להכי

הארה
חשבוני
ס הקד
צנן
נני, דה
ז מצד
החור

ביו"ט
פ' ס
אני וד
לעני
ה דה
ול"ה

מ י"ה
חילת
אוב
ועני
דובי
מיל

ש"מ
ס פ"ו
[ועני
שבת]

ין א
ונ"ה
שבת

ועני
נדיפא
שנתי
דובי

ייתא
חומי
ליכא

ז י"ב
ויסור
'בנות
אור"ח
צורך

אחל
מילה
צנן,
צעת,